

hvert fald at komme i møde. Derfor skal jeg slutte af med her at give et tilsagn om at svare ikke blot på de 16 spørgsmål, der allerede er forberedt, kan jeg forstå, men også de mange flere, der måtte vise sig under udvalgsarbejdet:

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Kommunaludvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 126:

Forslag til folketingsbeslutning om handlingsplan for flere røgfri miljøer.

Af Naser Khader (RV) m.fl.

(Fremsat 17/2 2004).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Ifølge dette beslutningsforslag fra Det Radikale Venstre skal regeringen fremlægge en handlingsplan for flere røgfri miljøer pr. 1. januar 2005 ud fra nogle nærmere fastlagte retningslinjer. Hensigten med en handlingsplan for røgfri miljøer er, at alle borgere skal kunne færdes i det offentlige rum uden at blive udsat for passiv rygning.

Regeringen kan helt og fuldt tilslutte sig formålet og sigtet med forslaget. Imidlertid mener vi ikke, at det skulle være nødvendigt at udarbejde en egentlig handlingsplan, før vi kan gå i gang. Der skal jo handles nu. Vores ambition er kort og godt den, at der skal vises respekt for reglerne. Vi skal have klarlagt, hvor langt vi er nået, og vi skal se at komme i mål; det vil sige, at

vi skal se at få samlet op på de områder, der halter bagefter.

Regeringen har i denne sag ladet sig inspirere af det radikale beslutningsforslag. Med afsæt i gennemgangen af de enkelte områder i forslaget har regeringen derfor allerede før påske iværksat, hvad jeg kalder et serviceeftersyn af røgfri miljøer, og jeg indrømmer gerne her, at det er et serviceeftersyn, som er iværksat efter inspiration fra det radikale beslutningsforslag.

Baggrunden for dette er også, at antallet af rygere gennem de seneste år er faldet markant. Hvor 42 pct. af befolkningen var dagligrygere for 10 år siden, er tallet i dag 27 pct. Samtidig er der indført regler og aftaler om røgfri miljøer for at sikre muligheden for at færdes røgfrit. Alle borgere skal have mulighed for at færdes i det offentlige rum, bygninger, lokaler, transportmidler, Folketinget osv., uden at blive generet af passiv rygning, ikke mindst for at begrænse den sundhedsfare og det ubehag, som passiv rygning udgør for mange mennesker, der lider af f.eks. astma, allergi eller bronchitis.

Regeringen finder udviklingen med, at antallet af rygere er for nedadgående, meget positiv. I takt med at antallet af rygere går ned, tror jeg, at forventningerne til at kunne færdes frit i røgfri miljøer går op. Her er vi endnu ikke kommet i mål. Dels er der stadig mange steder, hvor man ufrivilligt kan blive udsat for passiv rygning, dels er der mange steder ikke tilstrækkelig respekt for de nuværende rygere.

Vi har i dag lovregler om røgfri miljøer, der dækker en meget væsentlig del af den offentlige sektor, altså staten, amterne og kommunerne. De gælder i store træk for institutioner for børn og unge – lige fra vuggestuer og børnehaver til universiteterne – sygehusene, de kollektive transportmidler, offentlige lokaler og arbejdspladserne.

Kl. 15.40

Ud over de lovgivningsmæssige bestemmelser er der ad frivillighedens vej på en lang række områder indført rygeregler. Det gælder f.eks. på mange arbejdspladser, sygehuse, restauranter, hoteller m.v.

Efter regeringens opfattelse skal den fremtidige indsats basere sig på frivillighed, det er sådan set den strategi, der har bragt os så langt, som vi er kommet, erfaringsmæssigt sikre lokalt aftalte regler og også en bedre efterlevelse end direktiver, der trækkes ned over folk ovenfra.

Regeringen har naturligvis en fornemmelse af, hvor langt vi er nået på dette område. For det

første bliver der jævnlige lavet forskellige undersøgelser om røgfri miljøer, så vel opinionsundersøgelser som faktuelle undersøgelser, og for det andet modtager vi mange henvendelser fra borgerne om røgfri miljøer. Disse henvendelser dækker, tror jeg man må sige, hele spektret af meninger om denne sag. Mange er utilfredse med, at de bliver begrænset i deres mulighed for at ryge, men endnu flere klager over at blive udset for passiv rygning.

Det er på den baggrund og med inspiration fra beslutningsforslaget her, at jeg nu har taget initiativ til et samlet serviceeftersyn på røgfri miljøer. Før påske skrev jeg derfor ud til bl.a. Amsrådsforeningen, Kommunernes Landsforening, diverse brancher, organisationer og lignende om regler om røgfri miljøer.

Serviceeftersynet vil omfatte to dele: For det første en undersøgelse af og en status for udbredelsen af røgfri miljøer på alle relevante områder, og det dækker i hvert fald alle de områder, der er nævnt i det radikale beslutningsforslag, for det andet en indsats for at få mere respekt for de røgfri miljøer, og det vil sige efterlevelsen og håndhævelsen af rygeforbud m.v.

Serviceeftersynet omfatter bl.a. følgende områder: sygehuse og praksissektoren, institutioner og skoler, hvor børn og unge færdes, kulturinstitutioner, som f.eks. biografer, teatre og kulturhuse, de kollektive transportmidler, ventesale, terminaler og lignende, butikcentre, pengeinstitutter, posthuse m.v. og alle offentlige kontorer, offentlige institutioner m.v.

Regeringen vil efter sommerferien fremlægge resultatet af dette serviceeftersyn og den opfølgning, der efter vores opfattelse må være behov for. Jeg håber meget, at vi vil få en respons fra de mange myndigheder, brancher og organisationer, som kan give et klart billede af, hvor langt vi er nået med hensyn til skabelse af røgfri miljøer, en respons, som vi kan bruge i vores videre indsats.

På baggrund af denne respons vil regeringen tage stilling til, på hvilke områder der eventuelt måtte være behov for afklaringer eller en forstærket indsats. Jeg regner herefter med i løbet af efteråret at kunne fremlægge en samlet pakke med status for røgfri miljøer og med angivelse af, hvor regeringen vil lægge den fortsatte indsats på området.

På den her oplyste baggrund kan regeringen ikke støtte beslutningsforslaget, om end jeg medgiver, at det allerede har tjent sit formål, idet

det har inspireret mig til at iværksætte dette serviceeftersyn.

(Kort bemærkning).

Naser Khader (RV):

Tak til ministeren for imødekommenhed.

Jeg har et spørgsmål, der handler om, at antallet af rygere er faldende, som ministeren var inde på. Det er rigtig nok, at antallet af rygere er faldende, men der bliver stadig væk røget lige så mange cigaretter i dag, som der blev for 20-30 år siden, ca. 8 millioner om dagen. Det, at antallet af rygere er faldende, har det noget at gøre med, at flere og flere rygere dør, har det noget at gøre med, at rygere holder op med at ryge eller at færre starter på at ryge, og at de, der er tilbage, er storrygerne?

(Kort bemærkning).

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Det var et spørgsmål af meget faktuel karakter, og jeg besvarer det efter bedste evne og bedste hukommelse. Jeg tror, at hovedforklaringen skal findes i, at en række rygere holder op med at ryge, for hvis vi ser på antallet af debuterende rygere blandt ungdommen, må vi i hvert fald konstatere, at den samme positive udvikling, som man kan se i hr. Naser Khaders og min egen generation, ikke helt er at genfinde blandt de unge. Så hvis jeg skal give et hurtigt bud på det faktuelle spørgsmål og så med forbehold for, at jeg må nuancere det, hvis der spørges ind til det skriftligt, er hovedforklaringen den, at en række folk, der har røget, er holdt op med at ryge, er holdt op med at være dagligdags rygere.

Så kan man gøre sig alle mulige tanker om, hvorfor de er holdt op, og hvorfor folk kæmper med at prøve at holde op. Det tror jeg ikke at der kan gives et samlet svar på, men det skyldes vel, tror jeg, flere ting: oplysningsniveauet, der er steget i samfundet, og også det forhold, at når færre ryger, starter det jo en positiv cirkel, altså hvor det ikke bliver comme il faut eller socialt acceptabelt at ryge.

Kl. 15.45

Det er også derfor, vi må overveje i en videre strategi, om man skal fortsætte ad den vej, vi er gået, som er frivillighedens vej, og som har bragt os meget langt, og som jeg tror på og regeringen tror på, eller om man, hvad jeg forstår andre tror på, kan tage et tigerspring ved pludselig at konvertere denne her frivillige proces til noget tvangsbestemt med risiko for, at måske spe-

cielt unge vil søge at sprænge de her grænser, for hvad der er forbudt, bliver pludselig interessant.

(Kort bemærkning).

Naser Khader (RV):

Denne proces hen imod, at der bliver færre og færre, der ryger, har meget at gøre med frivillighed, det er jeg enig i, men det har også noget at gøre med lovgivning, for der er blevet lovgivet på området både i 1995 og også i 2000. Men af de rygere, der er tilbage, er mange af dem ifølge Kræftens Bekæmpelse faktisk storrygere, og derfor er min påstand, at i forhold til den gruppe er frivillighed nok ikke tilstrækkeligt. Det er også derfor, det måske er relevant at tage det første skridt til egentlig lovgivning. Så det er rigtigt nok, at man når langt ad frivillighedens vej, men vi er nået til et punkt, hvor man måske skulle tænke et skridt længere.

(Kort bemærkning).

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Det var jo primært en kommentar.

Jeg synes bare, det må være vigtigt også for den videre debat her, at forslagsstillerne også selv gør sig klart, hvad formålet med forslaget her er. Er det at få storrygerne til at holde op med at ryge? Eller er det, sådan som man kan læse sig til, når man læser forslaget, at forhindre, at folk, der ikke ønsker at blive udsat for rygning, udsættes for rygning? Hvis det er det sidste, så er det vel i virkeligheden ikke så utrolig relevant at have store diskussioner om, hvorvidt de rygere, der er tilbage, ryger meget eller ryger lidt, for det er jo ikke det, der er fokus for debatten her.

Fokus for debatten her er, at der er et stigende antal personer i det danske samfund, som ikke ryger, som ikke er dagligdags rygere, eller som slet ikke ryger. Og de skal have en mulighed for at kunne færdes på arbejdet og i fritidslivet uden at kunne blive udsat for uønsket røg. Det er det, der er formålet.

Min pointe er, at der er iværksat en lang række tiltag, og før man overvejer at gå videre, bør man nu samle op og gøre status over: Hvad har effekten været af de initiativer, der er taget? Er der tilstrækkelig respekt omkring reglerne ude i skolerne, ude på sygehusene etc.? Det er nu den status, vi gør. Når vi har resultatet af den, har vi også et fælles grundlag, hvor vi i fællesskab kan beslutte, om der er behov for at komme videre.

Og hvis man skal videre, hvad er det så for en vej, man skal vælge? Er det frivillighedens vej, som regeringen peger på, eller er det måske en mere tvangsbestemt vej, som jeg forstår at dele af Det Radikale Venstre går ind for?

Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):

Så er det hr. Hans Andersen som ordfører.

Hans Andersen (V):

Da vores ordfører på området desværre ikke kan være til stede, skal jeg sige følgende:

Vi kan i Venstre fuldt ud tilslutte os forslagsstillerens intention om, at ikkerygere skal kunne færdes frit i det offentlige rum uden at blive udsat for passiv rygning. Vi deler også ønsket at reducere antallet af aktive rygere.

Der er som bekendt allerede gennemført lovgivning på en lang række områder og også på mange af de områder, som beslutningsforslaget foreslår at iværksætte retningslinjer for. Vi er derfor af den opfattelse, at det er mere relevant med et overblik og en status over effekten af den allerede gennemførte lovgivning. Da lovgivningen for bl.a. børne- og ungdomsuddannelsesinstitutioner tilmed er af nyere dato, vil en evaluering af effekten være på sin plads.

Desuden synes vi, at vi skal gøre en indsats for at få mere respekt for de røgfri miljøer, der er etableret.

En handlingsplan uden et klart overblik vil i bedste fald være uden effekt og i værste fald skabe uklarhed på området. Venstre kan således ikke støtte forslaget, og vi vil med baggrund i beslutningsforslagets intentioner derimod gerne støtte indenrigs- og sundhedsministerens tiltag for at få foretaget et serviceeftersyn af røgfri miljøer, så vi kan sikre borgerne mulighed for at færdes røgfrit.

Poul Qvist Jørgensen (S):

Jeg vil starte med at erklære mig meget enig i De Radikales forslag og også benytte lejligheden til at gratulere med det tilsagn, der allerede er kommet fra ministerens og også fra Venstres side om en opfølgning. Det giver jo så også anledning til at undlade at stå og fremføre alle argumenterne. De er faktisk allerede fremført.

Kl. 15.50

Men jeg vil da godt nævne, at vi er tilfredse med, at det ser ud til, at loven fra 1995, lov nr. 436, nu kommer til at få effekt, i hvert fald kommer den til serviceeftersyn, og vi er også tilfred-

se med, at vi har været med i de andre tiltag, som man nu vil have handlingsplanen for.

Vi er meget enige i, at en afståelse fra at begynde at ryge er det bedste middel mod at blive ryger, og at en bevidsthed om at undgå at færdes i røgfyldte miljøer er det bedste middel mod at blive passiv ryger.

Vi noterer også, at der er en klar tendens hen imod, at stadig færre unge begynder en rygertilværelse, og også en klar tendens blandt børn og unge til ikke at opholde sig i røgfyldte lokaler. Spørgsmålet er jo for så vidt, om udviklingen går hurtigt nok, og om vi kan gøre mere.

Hvis vi vil gøre mere, må vi jo kigge rundt i verden, også i de skandinaviske lande. Vi må spørge os selv og De Radikale i forbindelse med forslaget her: Hvor langt er det, man vil gå? Hvor radikalt vil man gå til værks, kunne man spørge. Og det må vi jo se på under udvalgsarbejdet.

Men jeg vil godt gøre opmærksom på, at jeg synes, at vi har et problem omkring definitionen på at være passiv ryger i det offentlige rum. Hvor langt væk skal man, havde jeg nær sagt. Hvor stort skal rummet være, før man ikke er i en situation som passiv ryger?

Mange af de konkrete forslag, som De Radikale peger på i forslaget, er vi selvfølgelig helt enige i. Konkret forstår jeg meget vel, at man vil friholde indkøbscentre, posthuse, banker osv. for den passive rygning, fordi folk er der kortvarigt. Jeg synes, det er et andet problem med hospitalerne, specielt for de patienter, der måske ikke kan bevæge sig hen til et eventuelt etableret rygerum – for blot at nævne nogle af problemerne.

Derimod vil jeg godt sige til sidst, at jeg egentlig ikke forstår, at der ikke indtil nu er blevet gjort mere ud af den anden og for mig at se også væsentlige del omkring rygestopaktiviteten – det er jo noget, vi har medvirket til at få diskuteret flere gange her under rygestopproblematikken – undervisningsproblematikken og priserne på disse antitygemidler.

Det er jo faktisk sådan, at hvis man skal ud at købe sådan nogle, f.eks. 12 stykker tyggegummi, så bliver man næsten lige så fattig, som hvis man skal købe smøger. Det har vi jo ved flere lejligheder bedt ministeren om at prøve på at kigge på, og det vil jeg gerne gentage ved den her lejlighed.

Jeg tror, at de rygeafvænningsstilbud skal gøres meget målrettede. Vi må se på, hvad det egentlig er, Vestsjælland har gjort af erfaringer.

Så sent som i går, tror jeg det var, blev der refereret, at de havde dobbelt så gode effekter som nogle andre amter, og det kunne da være helt interessant at se, hvad det er, der har gjort, at deres succes er større end andres. Jeg tror på, at det handler om målrettedhed, men lad os kigge på det.

Lad os i det hele tage se, om vi kan komme længere. Vi hilser med tilfredshed, at ministeren vil lave sit serviceeftersyn, og vi kunne måske slutte med at spørge, om ikke vi godt kunne se, hvad det er, ministeren har skrevet. Jeg erindrings ikke, at vi har set det, men hvis vi har fået det, så beklager jeg. Men lad os se det, hvis det er sådan, det er.

Vi vil i hvert fald meget nødig opfatte ministerens inspiration af De Radikales forslag som noget negativt. Vi vil gerne opfatte det som et supplement og en opbakning til, at vi nu vil gøre noget ved det, og at vi alle sammen er opmærksomme på, at vi kører i det rigtige spor.

Birthe Skaarup (DF):

Det kan altid diskuteres, i hvor stor udstrækning man skal gå med til et forbud mod at ryge.

Fakta er, at ingen efterhånden er i tvivl om, at rygning er skadelig, at røg vel nok er tidens største dræber.

Kl. 15.55

Fakta er også, at der fra Folketingets side er lovgivet på forskellige måder for at gøre opmærksom på rygningens skadelige virkninger, og at der faktisk er igangsat forskellige tiltag inden for den sidste regeringsperiode for at minimere og advare imod rygningens skadelige virkninger.

Man skal være fyldt 16 år for at kunne købe tobak i detailhandelen; der skal indføres særlige rygerum i folkeskolen og på visse uddannelsessteder for lærerne, og eleverne må ikke ryge på skolens matrikel; der er lavet forbud mod reklamer for tobak; endvidere er alle cigaretpakninger mærket med advarsler om rygningens skadelige virkninger. Det er alt i alt gode tiltag, og jeg kan ikke erindre, at der er lavet så mange restriktioner på det her område, som der er lavet her de seneste par år.

Nu opfordrer De Radikale så med forslaget her til, at der skal fremlægges en handlingsplan for røgfri miljøer inden den 1. januar 2005. Jeg er overbevist om, at rygerne nok vil kalde det en intensivering og optrapning af rygekrigen, og at de vil sige: Nu må det være nok. Blot skal det til-

føjes, at passiv rygning er et problem, og det er efter vores vurdering ikke blot en privatsag.

Vi ved, at der er mange mennesker, der udsættes for passiv rygning, og som har en øget risiko for forskellige sygdomme, og derfor kan rygning ikke sammenlignes med alkoholmisbrug og fedme, som nogle rygere gør.

Vi må konstatere, at når man ryger, så har man et afhængighedsproblem. Men hvor langt skal man så gå fra det offentlige side med eksempelvis at tilbyde rygeafvænningskurser?

Rygerne ved, at det er sundhedsfarligt at ryge, at det belaster sundhedsvæsenet, og at de kan risikere at få forkortet deres liv. De ved også, at såfremt der opstår hjerteproblemer og man bliver indlagt på et sygehus, så kommer 50 pct. af dem, der bliver ved med at ryge, tilbage på hospitalsafdelingen med fornyede problemer. Det, de ikke vidste, da de tog den første cigaret, var, at der var et afhængighedsskabende stof i tobakken. Tænk, hvis man kom det i andre nydelsesmidler.

Men skal vi ikke blive dér, hvor vi nu går ud til den enkelte arbejdsplads og opfordrer dem til at lave deres egen rygepolitik – mange har allerede gjort det – og opfordrer til, at man inden for det offentlige regi stadig væk etablerer rygerum? Man kunne også, som en foreslog mig, lave en særlig luftrensning i rygerummene på hospitalerne.

Mange af de steder, som De Radikale peger på at børn og unge skal færdes og opholde sig uden at blive udsat for passiv rygning, er kravet om røgfri rum allerede i dag opfyldt. Men i Dansk Folkeparti mener vi, at der, hvor det ikke gøres, må man påpege, at man bør intensivere kravene til, at der laves røgfri rum.

Vi hilser ministerens udmelding velkommen om, at amter og kommuner og andre organisationer afkræves et svar på, hvad de har gjort, og hvad de påtænker at gøre, således at vi kan få flere røgfri zoner, men vi mener, at vi skal gøre det afbalanceret.

Med hensyn til sygesikringstilskud eller medicintilskud til rygeafvænnning mener vi, at det må være rygerens eget ansvar at betale for en rygeafvænning; rygerne høster jo også de økonomiske konsekvenser, når de holder op med at ryge.

Forslagsstillerne vil også have sygehuse til at tilbyde rådgivning om rygeafvænnning. Det gøres jo allerede på mange afdelinger, heldigvis.

Det er klart, at det at oplyse om rygningens farlige bivirkninger ikke kan gøres tit nok. Vi

skal og bør have flere røgfri miljøer overalt i landet, og dette sammen med advarsler imod at starte med at ryge må være vejen frem, og så langt vil vi gå med at støtte det forslag, som De Radikale fremsætter her i dag.

Jeg har mærket mig, at der faktisk foreligger en rapport fra Nationalt Center for Rygestop om forebyggelse af rygning under rygeafvænnning, som der kan planlægges ud fra. Derfor synes vi i Dansk Folkeparti, at vi vil afvente den respons, der skal komme, som ministeren har redegjort for.

Vi synes, at der i De Radikales forslag er mange gode intentioner. Jeg synes, det er godt, at vi får debatten, og at vi giver udtryk for her fra Folketingets side, at rygning er farlig, og at vi siger: Tag aldrig den første cigaret.

Kl. 16.00

Jeg vil godt sige, at i den omtalte plan fra det Nationale Center for Rygestop er de praktiserende læger også inddraget samt hospitaler, jordemødre og sundhedspersonale, og det er også fra den kant, synes jeg, at alle disse ønsker om røgfri miljøer og zoner bør komme.

Else Theill Sørensen (KF):

At rygning er skadeligt, ja, nærmest farligt, er der vist ikke nogen der vil benægte. Rygning øger markant risikoen for hjerte-kar-sygdomme, lungekræft og kroniske obstruktive lungesygdomme.

Der er altså al mulig grund til at arbejde for, at antallet af rygere og den mængde tobak, der ryges, skal gå nedad, og måske allervigtigst er det, at der gøres en indsats for, at færre begynder at ryge og dermed tillægger sig en last, som det åbenbart er meget vanskeligt at slippe af med igen.

Beslutningsforslaget, som vi her behandler, går imidlertid mest ud på at skabe flere røgfri miljøer, altså flere områder, hvor mennesker kan færdes uden at blive udsat for passiv rygning, uden at blive generet af andres tobaksrøg.

Intentionerne i beslutningsforslaget er vi i Det Konservative Folkeparti helt enige med forslagsstillerne i, men vi mener ikke, at løsningen er en handlingsplan. Det er langt vigtigere at handle end at lave planer. Og det er så faktisk, hvad ministeren lægger op til – inspireret af det radikale forslag, men derfor er det jo lige godt alligevel.

Det serviceeftersyn af røgfri miljøer, som er iværksat umiddelbart før påske, skal skabe overblik over, i hvilket omfang der findes miljø-

er, hvor der ikke må ryges, og i hvilket omfang de bliver respekteret, så områderne også i praksis er røgfri. Hvordan situationen så er, vil vi få at se efter sommerferien.

Jeg vil godt kommentere et par af punkterne i beslutningsforslaget. Det ene er det, der nævnes allerførst, at børn og unge skal kunne færdes og opholde sig i offentlige lokaler og opholdssteder uden at blive udsat for passiv rygning, og der nævnes bl.a. børnehaver, skoler, skolefritidsordninger osv. Det er jeg fuldstændig enig i.

Jeg mener, det er utrolig vigtigt, ikke alene, fordi børnene skal skånes for tobaksrøgen, men mindst lige så meget, fordi de voksne, der omgiver børnene, altid vil virke som rollemodeller. Og en rollemodel med en cigaret i munden hører efter min mening ikke hjemme hverken i børnehaver, skoler eller fritidsordninger – eller ungdomsskoler for den sags skyld.

Nu hvor jeg så bruger ordet rollemodeller, så har jeg faktisk tit tænkt på, når man går på gaden og ser en mor eller far komme med en barnevogn eller klapvogn med et barn på et par år, hvor den mor eller far går storrygende hen ad gaden, at der kan selve røgen måske ikke genere barnet, men vil det barn ikke spekulere på, at når jeg bliver stor, så skal jeg gøre, ligesom mor eller far gør? For små børn gør nemlig ikke altid, hvad forældrene siger, men somme tider, hvad forældrene gør. Hvis den mor eller far somme tider har tænkt på at holde op med at ryge, så kunne man måske skåne børnene for at blive ledt ind i den samme dårlige vane.

Det andet, jeg vil nævne, er det, som står om handlingsplanen, der skal give mulighed for en effektiv og hurtig rygeafvænnning. Jeg skal nøjes med at kommentere den ene ting, der handler om sygesikringstilskud eller medicintilskud til rygeafvænningstilbuddene.

Nu er jeg glad for, at hr. Poul Qvist Jørgensen nævnte det så præcist, som han gjorde, at sådan en pakke tyggegummi kunne man blive næsten lige så fattig af som af at ryge. Jamen så synes jeg ærlig talt ikke, at der er nogen som helst grund til, at det offentlige skal blandes ind i finansieringen af det.

Det, der er væsentligt – jeg ved det ikke selv, for jeg har heldigvis aldrig prøvet at ryge – for mennesker, der skal holde op med at ryge, ligesom det er for dem, der skal holde op med at drikke eller alt muligt andet, må være, at de er topmotiverede. Og hvis de er topmotiverede, kan de vel også holde til at bruge de penge – eller næsten lige så mange penge – på rygeafvæn-

ningstyggegummi, som de plejer at bruge på tobak. Man må jo gå ud fra, at deres motivation også har noget at gøre med, at de har indset, at rygning er skadeligt for deres helbred.

Kl. 16.05

Som jeg startede med at sige, er vi generelt enige i formålet med beslutningsforslaget, men ikke i, at der skal laves en handlingsplan. Vi er tilfredse med ministerens initiativ og ser frem til at høre, hvad svarene på serviceeftersynene er.

(Kort bemærkning).

Poul Qvist Jørgensen (S):

Det er til det allersidste, fru Theill Sørensen tog fat i om rygestopmidlerne. Delvis kan det jo være min egen skyld, at jeg ikke fik forklaret det helt, for det er jo kort tid, man har. Vi kender det godt med den røde lampe, der lyser, ikke?

Men det, det egentlig handler om, og som jeg prøvede at illustrere, er ikke, om man har råd til at betale for de 12 stykker tyggegummi, nej, det var i virkeligheden, at fabrikkerne – og vi har kun to af dem i Danmark – benytter chancen til at få solgt et produkt til en væsentlig højere pris, end det er nødvendigt. Det er jo ikke nødvendigt for de fleste af os, der bruger disse midler, at vi skal have dem i 12-styks-pakker osv. Giv os dem dog på glas og så til den halve pris. Det kunne være en af mulighederne.

Det, jeg heller ikke fik sagt før, men som vi har debatteret før med ministeren, er: Hvad med at tage en diskussion mellem ministeren og de to monopolindehavere på området og få sagt til dem: I er simpelt hen bare for dyre?

Og endelig: Jeg nævnte kun prisen på tyggegummiet. Der er andre rygemidler, også nogle, der er betydelig dyrere, og jeg talte slet ikke om terminaludgifterne, og de trækker udgifterne i vejret, skulle jeg hilse og sige.

(Kort bemærkning).

Else Theill Sørensen (KF):

Jeg kan ikke kommentere det med monopolerne. Det er nyt for mig, at det var den problemstilling. Jeg hæftede mig alene ved prisen på rygestopmidlerne og må konstatere – og det mener jeg sådan set stadig væk, det er der ikke roket et komma ved – at hvis man ønsker at holde op med at ryge, og det skal man ønske, for ellers giver man sig ikke i kast med sådan noget, så kan det umuligt for nogen som helst være økonomien, der er det afskrækkende. Det er stadig væk min holdning, indtil jeg på anden vis får bevist, at det ikke er tilfældet.

Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):
Så er det fru Tove Videbæk som ordfører.

Tove Videbæk (KD):

Kristendemokraterne er helt enige med Det Radikale Venstre i, at det er enhver borgers ret at kunne færdes i det offentlige rum uden at blive udsat for passiv rygning. Vi ved jo alle, at tobaksrygning stadig væk er den første og største dræber i Danmark. Det anslås stadig væk, at 12.000-13.000 danskere om året dør af tobaksrygning. Så en handlingsplan på alle de områder, som er nævnt i beslutningsforslaget, synes vi er helt på sin plads.

Vi synes, det er helt på sin plads, at det sikres, at børn og unge kan færdes og opholde sig i offentlige lokaler uden at blive udsat for passiv rygning. Vi synes, det er helt på sin plads, at patienter og personale og besøgende ikke udsættes for passiv rygning på hospitaler, at passagerer og personale kan benytte kollektive transportmidler, både tog og metro og busser og færger og hele baduljen, uden at blive udsat for passiv rygning, det samme gælder for studerende og personale osv., at man kan gå til underholdning i biografteatre og teatre og koncertsale, at man kan komme i offentlige kontorer, offentlige restauranter osv. osv. uden at udsættes for passiv rygning.

Det er da helt nødvendigt, og det burde da være en ret. For det kan ikke være rimeligt, at det stadig væk er sådan, at man i Danmark ikke kan færdes i offentlige rum uden at blive udsat for passiv rygning.

Det er så, når det drejer sig om voksne, men når det drejer sig om børn samt risikogrupperne som f.eks. astmatikere, så er det jo endnu mere nødvendigt at tage alvorligt fat på det her problem.

Af og til hører vi, når den her slags nævnes, at man ikke vil være med til at skabe et Forbudsdanmark. Men helt ærligt, vedrørende den her sag, altså tobaksrygning og passiv rygning, er den danske lovgivning jo den allermindst restriktive i forhold til bl.a. de øvrige nordiske lande.

Jeg kunne godt ønske, at det her forslag i sin helhed ville blive vedtaget, for jeg synes, der er behov for det. Det er nødvendigt at sikre, at alle danskere – og det bør være en ret for alle danskere, både dem, som aldrig har røget, og dem, som er holdt op med at ryge – kan færdes i røgfri lokaler i det offentlige rum.

Det er jo både gavnligt for økonomien og nødvendigt for folkesundheden. Så derfor begriber jeg egentlig ikke, at regeringen ikke tager imod det her forslag med kyshånd. Men det er klart, at ministerens tilsagn om en opfølgning på tidligere lovgivninger og tidligere planer ser vi som noget meget positivt, som vi gerne kvitterer for og ser frem til.

Nu nævnte fru Else Theill Sørensen lige før i sin ordførertale, at man somme tider ser et forældrepar trille af sted med en barnevogn med cigaretter i hænderne begge to. Der kan jeg nævne, at jeg for nylig var til en konference for pædagoger et sted i Danmark. Jeg har aldrig i mit liv set så mange rygere, og de røg hele tiden – til en konference for pædagoger! Der tænkte jeg: Hold da op, det er de her pædagoger, der har vore børn til daglig, hvordan i alverden klarer de at opretholde deres rygebehov, samtidig med at de passer vore børn, hvor der ikke må ryges ind i hovedet på dem?

Så jeg mener, at det virkelig er nødvendigt, at vi også tænker på det her med rollemodeller, at vi tænker på, at vi skal have nogle røgfri offentlige rum, selvfølgelig først og fremmest for vore børn, men så sandelig da også for os voksne. Det burde være en ret, at vi kan færdes i røgfri rum. Men det med rollemodellerne, som fru Else Theill Sørensen nævnte, synes jeg er vældig godt for os alle sammen at huske på.

Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):

Så er det ordføreren for forslagsstillerne, hr. Naser Khader.

Naser Khader (RV):

Tak til ministeren og tak til alle ordførerne for den imødekommenehed, der har været over for vores forslag om en dynamisk handleplan. Jeg er også glad for, at ministerens serviceeftersyn er blevet inspireret af Det Radikale Venstres forslag, og at man er enig i målet og i sigtet. Det er jeg meget glad for.

Jeg synes, det er fint, at vi får sat en proces i gang, for det er det, der er behov for. Der er behov for at få sat en proces i gang, der kan ende med, at vi får nordiske tilstande. For det er sådan, at i Sverige og Norge er de meget, meget længere end os i forhold til røgfri zoner m.v. Vi er faktisk et af de dårligste lande i forhold til ikkerygeres ret til at være fri for at blive generet af rygning. Grækenland er det land, der er værre end os.

Men vi havde gerne set, at man havde støttet vores forslag. Vi er glade for, at man starter processen. Vi synes, at processen skal overvåges. Og når man er kommet frem til, hvordan det ser ud i dag, så synes jeg, at vi skal gå videre og fortsætte denne proces.

Ministeren siger, at gældende regler ikke bliver overholdt, og ministeren vil have mere respekt for loven. Men det kan man kun opnå på to måder, dels ved at sørge for, at de gældende regler er legitime – det er også det, der er baggrunden for vores handlingsplan, som inddrager parterne; det er vigtigt, at parterne, de forskellige parter, både hospitalerne, restaurationsbranchen, kommunerne m.v., også føler ejerskab over for de tiltag, der skal til – dels ved at indføre sanktioner. Der er ingen sanktioner over for brud på reglerne i den gældende lovgivning.

Igennem den proces, der har været de seneste måneder, har jeg fået en del mail, bl.a. fra medarbejdere, der arbejder visse steder, hvor man har indført rygeregler. Men, som flere skriver, bliver de ikke overholdt, og når de bliver overtrådt, så er der ingen sanktioner forbundet med det.

Så lovgivning vil medføre, at den enkelte medarbejder kan sige: Det er min ret at være fri for at blive generet af passiv rygning. For det er i dag dokumenteret, at passiv rygning er skadelig.

Ministeren vil som sagt også have overblik over de gældende regler; han har kontaktet kommuner, amter, brancheorganisationer. Dette arbejde havde vi gerne set indgå i udvalgsarbejdet i forbindelse med vores forslag, så vi kunne gennemføre det generelle princip, at man skal kunne færdes uden at blive udsat for passiv rygning. For det er rigtigt nok, som ministeren og andre ordførere har været inde på, at antallet af rygere er faldende, men faktum er, at antallet af storrygere er uændret i Danmark. De tilbageværende rygere er storrygere.

Kl. 16.15

Antallet af cigaretter, der bliver røget i Danmark, er uændret siden 1970'erne. Der bliver røget ca. 8 millioner cigaretter om dagen. Der bliver røget lige så meget på arbejdspladserne som altid, så der har det ikke været faldende. Det generer mange, f.eks. astmatikere, at de ikke kan udføre deres arbejde uden at blive udsat for passiv rygning, og der er almindelige regler om arbejdsmiljø.

Hovedmålet med vores forslag, som jeg var inde på tidligere, er at få startet en proces, der kan sikre ikkerygeres ret til at være fri for passiv rygning. Det handler ikke om at jagte rygerne. Det handler ikke om at forbyde tobak. Det handler om ikkerygeres ret til at kunne færdes i det offentlige rum og leve et almindeligt liv uden at blive udsat for passiv rygning. At man ryger, er jo en privatsag, men hvor man ryger, er en social sag.

Helt konkret går vores forslag om en handleplan ud på, at eksempelvis børn og unge kan færdes og opholde sig i offentlige lokaler og på offentlige steder uden at blive udsat for passiv rygning og således, at patienter, passagerer, personale, studerende, forbrugere, besøgende og personale på kunstmuseer, udstillingslokaler m.v. også kan være fri for passiv rygning.

Den anden del af vores forslag handler om tilbud om rygeafvænnning, for det er sådan, at der er behov for gode tilbud til den store gruppe af storrygere, der er tilbage. Afvænningsraten for rygere er lavere end for alkoholikere og narkomaner. Vi vil gerne have antallet af rygere ned gennem afvænnning, ikke gennem dødsfald.

Det handler om velfærd, om gode og flere leveår. Rygere lever kortere og lider af alvorlig sygdom i deres sidste leveår.

Det med frivillighed har været anført flere gange, og i Det Radikale Venstre er vi også enige i, at langt hen ad vejen skal det bygge på frivillighed. Det er også blevet anført, at det offentlige ikke skal blande sig på det område, men vi har allerede love på området, de er bare ikke tilstrækkelige, og de bliver heller ikke håndhævet tilstrækkeligt. Det offentlige blander sig allerede, så det er ikke noget nyt, og det er ikke altid, at frivillige tiltag batter. Det er så fundamental en retting, at lovgivning er på sin plads.

Angående frivillighed var der på et tidspunkt en hjemmeside, der hed www.fritvalg.info. Det var en hjemmeside for et frivilligt samarbejde mellem Sundhedsstyrelsen og restaurationsejerne, hvor man havde en liste over de restauranter, der tilbød røgfri pladser. Denne hjemmeside er blevet nedlagt. Det er bare et eksempel på, at frivillighed ikke altid er tilstrækkelig.

Men alt i alt er jeg tilfreds med den imødekommehed, der har været, og vi vil gerne arbejde videre med vores beslutningsforslag i udvalget, også for ligesom at skubbe på for at få fortsat den proces, som ministeren nu har sat i gang.

(Kort bemærkning).

Poul Qvist Jørgensen (S):

Jeg synes, at det af hensyn til historieskrivningen og også til det kommende udvalgsarbejde er lidt vigtigt at få at vide, hvad hr. Naser Khader mener, når hr. Naser Khader siger, at vi må have en mere nordisk model. Jeg må prøve, måske under udvalgsarbejdet, at finde ud af, hvad De Radikale egentlig mener. Mener de en svensk model, eller mener de en norsk model? Der er en afgrund til forskel mellem de to nationers rygepolitik, restriktionspolitik, så man kan ikke bare stå og sige, at vi skal have en nordisk model.

Så kan jeg heller ikke nære mig for at stille det spørgsmål, om det nu er De Radikales opfattelse, at der skal sanktioner til. Det ligner altså ikke normal radikal tankegang, at nu skal vi sandelig have sanktioner, f.eks. hvis man kommer til at overtræde et rygeforbud på en arbejdsplads.

Kl. 16.20

(Kort bemærkning).

Naser Khader (RV):

Lad mig svare på det første spørgsmål om en nordisk model. Det, der er fælles for både den svenske og norske model, sådan som jeg har forstået det, er, man har taget et skridt ad gangen. Det, de er nået frem til, er efter mange års arbejde. De satte processen i gang for mange år siden. De har ikke gjort, som man gjorde i Irland, hvor man lavede en drastisk lovgivning, hvor man fra den ene dag til den anden gik over til at forbyde rygning i restauranterne og i pubberne m.v.

Vi vil gerne have, at man sætter en proces i gang, og at alle føler ejerskab over det, der kommer til at ske. Altså et skridt ad gangen.

I forbindelse med det andet spørgsmål om sanktioner, vil jeg gerne lige, hvis jeg kan nå det, læse op af en mail jeg fik fra en, der har arbejdet et offentligt sted, hvor hun bl.a. skriver:

Der er indgået rygeaftaler i min afdeling (frivillighedsprincip), men de bliver ikke overholdt. Det er et vedvarende, stort pres på mig at acceptere rygning. Jeg føler, at jeg har et ikke urimeligt krav på at kunne arbejde i et ikkeluftforurennet miljø. For trekvart år siden måtte jeg sygemelde mig på grund af rygning på min arbejdsplads. Jeg ansøgte om en hjemmearbejdsplads for at løse problemet, men fik nej.

Frivillighed er selvsagt en god ting, men når jeg og andre på kontoret ikke kan få et luftrent arbejdsmiljø, vil det være godt med en mere stram lovgivning, der så medfører sanktioner.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemming

Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Sundhedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Op-hold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 140:

Forslag til folketingsbeslutning om indførelse af valgfri voksentandpleje for ældre og for udsatte grupper i voksenbefolkningen.

Af Lone Møller (S) m.fl.

(Fremsat 9/3 2004).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

For anden gang inden for et år er vi på Socialdemokraternes foranledning samlet for at debattere kommunernes adgang til at give supplerende og opsøgende tandplejetilbud til socialt svage borgere og pensionister. Ja, egentlig er det vel for tredje gang, hvis man tænker efter, for forslaget, spørgsmålet her, blev jo også bragt op i forbindelse med ændringen af tandplejeloven vedrørende større valgfrihed og fleksibilitet i børne- og ungdomstandplejen i foråret 2003.

Jeg må sige, at jeg har lidt svært ved at se perspektivet med genfremsættelsen. Vi var imod det sidst, og det er vi også nu og helt af de samme grunde.

Ifølge bemærkningerne til beslutningsforslaget skulle dette beslutningsforslag tage højde for en del af de indvendinger, som B 15 blev mødt med. Det har jeg nu svært ved at se. Indholdsmæssigt er der tale om det samme forslag, både personkredsen og økonomien er den samme, ligesom forslagets økonomi bygger på den samme forventning om, at kun få kommuner, nem-